

vilde beklage, thi jeg ser dog i det Lovforslag, vi her har til Behandling, et stort socialt Fremskridt.

Jeg vil først takke Ministeren, fordi han har skilt de to Love, Butiksloven og Helligdagsloven, fra hinanden. Jeg har adskillige Gange, naar vi har diskuteret denne Sag her, henstillet saavel til den tidligere Justitsminister som ogsaa til Indenrigsministeren at faa skilt de to Love, thi det var jo saaledes, at en og samme Forretning stod under Lukkeloven de søgne Dage og under Helligdagsloven Helligdage; de to Love var indflettet i hinanden. Jeg takker Ministeren for, at denne Adskillelse nu har fundet Sted.

Naar jeg ser paa de Udtalelser, der i Aar er fremkommet fra de forskellige Organisationer, maa jeg indrømme, at der er sket et meget stort Skridt i den rigtige Retning siden 1911. Den Gang mødte vi en meget stærk Modstand fra mange forskellige Sider, men af de forskellige Organisationer, der her har udtalt sig, har kun Arbejdsgivernes Organisation udtalt sig mod Lovforslaget, og jeg tror endda ikke, at den her taler paa alle sine Medlemmers Vegne. Jeg kender i alt Fald Medlemmer indenfor Arbejdsgiverforeningen, som har Butikker, og som absolut ikke ønsker, at vi skal gaa bort fra Lovgivningen paa dette Omraade; de ønsker ikke at komme til at holde længere aabent, særlig om Vinteren, hvor der skal bruges Lys og Brændsel, idet de har høstet den Erfaring, at de ikke tjener en rød Øre ved at have Butikken aaben længere. Og alle de andre Organisationer erkender, at der bør være en Lov, som giver ens Regler for Lukketiden.

Jeg indrømmer gerne, at i 1911, den Gang vi havde Lovforslaget til Behandling i dette høje Ting, stod jeg paa det Standpunkt; jeg saa ikke saa stærkt paa, om der skulde lukkes Kl. 8 eller et andet Klokkeslæt, men det, jeg gjorde mig til Talsmand for, var, at der skulde tages Hensyn til Medhjælperne, de unge Mennesker, der var beskæftiget i Forretningerne. Thi efter de Oplysninger, som forelaa, viste det sig, at mange af de unge Mennesker havde alt for lang en Arbejdstid, og derfor talte jeg særlig for at beskytte dem. Senere er der blevet indsamlet mere Materiale til at bedømme denne Sag, og det har vist sig, naar man undersøgte Sygestatistikken, at der ikke alene herhjemme i Danmark, men ogsaa i Sverige, Tyskland og andre Lande netop indenfor Handelsstanden var en stærk Sygelighed; særlig var Tuberkulosen stærkt udbredt. Jeg kan

huske, at en af vore Embedslæger udtalte, at særlig Manufakturbranchen syntes at være en Udklækningsanstalt for Tuberkulose. Noget lignende siger Statistikken fra andre Lande; en engelsk Statistik viser, at i Brugsforeningerne derovre, hvor Arbejdstiden er meget kortere end i andre Forretninger, er Sygeligheden langt mindre. Det samme siger den Statistik, vi har fra Sessionerne. En meget stor Procentdel af de unge Mænd, som har staaet i Forretning, bliver kasseret paa Sessionen paa Grund af Aareknuder, og det hævdes, at det skyldes den lange Tid, de staaar op i Forretningerne. Det tiltrænges derfor, at deres Arbejdstid bliver indskrænket. Alt dette viser, at jeg havde Ret, og derfor arbejdede jeg i Retning af at faa indskrænket Arbejdstiden for Medhjælperne.

Men efterhaanden som vi kom længere frem i Arbejdet og undersøgte Sagen, viste det sig, at indenfor selve Butikshandelen findes der forskellige Former. Der findes handlende med Medhjælperne, der findes Forretninger, hvor Mand og Hustru er alene om Arbejdet, og der findes en hel Del Enker og Enkemænd, som sidder med en Forretning. Ogsaa med Hensyn til saadanne Indehavere af Forretninger udtalte Embedslægen, at de ofte blev meget stærkt angrebet af Sygdom, særlig Tuberkulose, fordi disse Mennesker aldrig kom ud og fik frisk Luft; de var tvunget til at være i deres Butikker. Derfor kom jeg mere og mere ind paa, at man burde udvide Butikslukningen for at beskytte de paagældende.

Uden at fordybe mig i hele dette Spørgsmaal skal jeg nu gøre nogle enkelte Bemærkninger om selve Lovforslaget. Naar jeg sammenligner det Lovforslag, som den højtærede Minister fremsatte i Landstinget, med den Form, hvori Lovforslaget er kommet til os fra Landstinget, kan det ikke nægtes, at der er Omraader, hvor det oprindelige Lovforslag er undergaaet en Forringelse, men der er ogsaa sket Forandringer, som jeg sætter Pris paa. I § 1 havde den højtærede Minister foreslaaet, at al Butikslukning de 5 første Dage om Ugen skulde finde Sted Kl. 6 om Aftenen; dette er Landstinget gaaet bort fra, og man er gaaet over til den samme Lukningstid, som vi har i Øjeblikket. Dette betyder et Tilbageskridt fra den højtærede Ministers Lovforslag; jeg havde meget ønsket, at Bestemmelsen om 6-Lukningen var blevet gennemført. Derimod hilser jeg det med Glæde, at man i Landstinget har fjernet den Dispensationsret, hvorom Ministeren havde indsat en Bestemmelse i § 1. Dette Spørgsmaal har vi